

Z OBSAHU	Zářivý příklad evangelia: na památku Jeana Vaniera	04
	Sauron přichází do Střední Anglie	12
	Medvěd, Trdelník a Sloup	15

Foto: © Miroslav Novotný / Člověk a víra

Kristus mezi námi a v nás

Slavnost Těla a Krve Páně nám připomíná, že sám Bůh z lásky přebývá mezi námi pod podobou chleba a vína v Eucharistii. I kdybychom toto tajemství slavili se sebevětší okázalostí, stejně nejsme schopni našeho Pána uctít tak, jak by si to pro svou vznešenost a dobrotu zasluhoval. Živý Bůh je mezi námi, a když ho přijímáme s láskou a vírou, je i v nás. To je skutečnost, na kterou máme pamatovat a znovu ji objevovat. To má proměňovat i náš život.

Jeden dobrý muž vyprávěl, jak využil příležitosti, že na 40 dnů byly v Římě odhaleny svaté schody až na původní mramor. Hned se do Říma vypravil a s největší zbožností se zde na kolenou modlil. Existuje i mnoho jiných míst, která jsou

spojena se životy svatých, s mimořádnými zázraky a dalšími neobyčejnými záležitostmi, které lze vysvětlit jen ve světle víry. Na těch místech se může víra povzbudit a podpořit. Ale co to vše je oproti přítomnosti Ježíš Krista v Eucharistii – to je zázrak nad zázraky. A přitom je mezi námi skryt v největší pokoře pod podobou chleba a vína. Může být dokonce přehlédnut navenek přitažlivějšími produkty člověka, které se často tak hlasitě nabízejí.

A co víc? Dokonce Ježíš říká, že „když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život“ (Jan 6,53). Jsme schopni to vůbec domyslet? Kam až Ježíš šel pro nás? Jak to někdy kontrastuje s naším nezájmem vůči Němu...

Eucharistický Kristus, když mu to umožníme, proměňuje náš život. Romano Guardini v této souvislosti říká: „V našich údech jsou jeho údy...“ Když to domýšlíme, v mé ruce je po Svatém Přijímání Kristova ruka, v mém jazyce Jeho jazyk, v mém oku je Kristovo oko.“ Chci-li, aby se můj Pán a nejvyšší dobrodinec u mne cítil dobře, pak svou rukou, svým jazykem, svým okem budu dělat, mluvit, hledět jen tak, jak chce Kristus, abych ho svým nevhodným jednáním od sebe nevyháněl.

Promýšlejme to, a nejen o Božím Těle.

*P. Marek Dunda, moderátor FATYMu,
farář ve Vranově nad Dyjí
(redakčně upraveno)*

Papež František: Při rozhovoru s Benediktem XVI. nabírám sil

Tradice jsou kořeny, díky nimž strom roste, kvete a vydává plody – řekl František při tiskové konferenci při návratu z Rumunska do Říma. K reflexi nad tradicí přiměl papeže dotaz na jeho vztahy s Benediktem XVI. František ocitoval slova Gustava Mahlera: „Tradice je zárukou budoucnosti, nikoli strážcem popela.“

Papež František vztáhl tato slova na Benedikta XVI. Ujistil také o jasnosti jeho mysli, což má zvláštní význam v kontextu mediálního rozruchu a kritik, s nimiž se v některých prostředích setkal emeritní papež po zveřejnění vlastní interpretace krize sexuálních skandálů v církvi.

„Pokaždé, když za ním přijdu na návštěvu, vnímám ho takto. A vezmu ho za ruku a nechám ho mluvit. Mluví málo, mluví zvolna, ale se stejnou hloubkou jako vždycky. Benediktovým problémem jsou totiž kolena, nikoliv hlava! Je velmi duchapřítomný a když ho slyším mluvit, cítím, že mne to posiluje, cítím ‚mízu‘ kořenů, která se do mne vlévá a pomáhá mi pokračovat vpřed. Cítím tradici Církve, která není muzejním exponátem. Tradice je jako kořeny, které ti dávají mízu k růstu. Ty se však nestaneš podoben kořenům. Nikoli, budeš růst, strom poroste, přineseš plody a semena se stanou kořeny pro druhé. Tradice církve je v neustálém pohybu. V rozhovoru, který jsem před několika dny poskytl Andreovi Mondovi pro *Osservatore* se objevuje jedna pasáž spojená se skladatelem Gustavem Mahlerem. Když přišla řeč na tradice, říkával: ‚Tradice je garancí budoucnosti a nikoli strážcem popela.‘ Není muzeem. Tradice nestřeží popel, nostalgii integralistů vracet se k popelu, nikoliv! Tradice jsou kořeny, které dovolují stromu růst, kvést a přinášet plody. A chtěl bych zopakovat úryvek argentinského básníka, kterého velmi rád cituji: ‚Všechno, co na stromu rozkvétá, má původ v tom, co má pod zemí.‘

Velkou pozornost věnoval papež tématu Evropské unie. V odpovědi na dotaz německého novináře František upozornil na potřeby změn v Evropské unii.

Emeritní papež Benedikt XVI. a papež František. Foto: Cantuale Antonianum

„Potřebujeme se vrátit ke idejím otců zakladatelů“, zdůraznil papež.

„Evropa musí vést vzájemný rozhovor. Evropa nemůže konstatovat: ‚Jsme spojení, řekneme v Bruselu, ať si teď poradí sami, pokračování je na vás!‘ Nikoli. Všichni jsme zodpovědní za Evropskou unii! Střídavé předsednictví Evropské unie není kurtoazním gestem, jakoby chom tančili menuet – jednou jsi na řadě ty, jednou já. Vůbec ne. Je to symbol zodpovědnosti, kterou každá jednotlivá země nese vzhledem k Evropě. Pokud si Evropa nebude dobře hledět výzev budoucnosti, uschne. Dovolil jsem si ve Štrasburku říci, že cítím, jak Evropa přestává být ‚Matkou Evropou‘ a stává se ‚babičkou Evropou‘. Zestárla. Přišla o touhu po společné práci. Možná si někdo ve skrytu klade otázku, zda nenaděšel konec tohoto sedmdesátiletého dobrodružství. Je zapotřebí vrátit se k duchu

otců zakladatelů, znovu se ho chopit! Evropa potřebuje sebe samu, být sama sebou, potřebuje svou identitu a jednotu a tak, za pomoci mnoha nástrojů nabízených dobrou politikou, překonat rozdělení a hranice. V Evropě vnímáme hranice a to není dobré. Ani kulturní hranice nejsou dobré. Je sice pravda, že každá země má svou vlastní kulturu a musí ji střežit, avšak v mnohostranném duchu. Globalizace je tam, kde jsou respektovány kultury všech, avšak všechny v jednotě. Ať se však Evropa, prosím vás, nenechá přemoci pesimismem a ideologiemi! Evropa totiž v této chvíli není napadána kanóny nebo bombami, nýbrž ideologiemi. Jsou to ideologie, které nemají evropský původ, přicházejí z venku nebo vznikají evropských skupinkách, které nejsou velké!“

SLOVO BISKUPA

Text modlitby Otče Náš

Modlitba Otče Náš v češtině, kostel Pater noster v Jeruzalémě. Foto: wikimedia.org

Nedávno skončily volby do Evropského parlamentu. I když se ukázaly některé trendy do budoucnosti, o ničem zásadním nerozhodly. Budeme se dál angažovat ve prospěch života a pravdy. To je úkolem křesťanského společenstva v průběhu celých dějin. Ne vždycky můžeme prosadit náš pohled na to, jak by měla žít naše společnost. Budeme muset žít uprostřed rozmanitých kompromisů. Přece je dobré vědět, že není kompromis jako kompromis. Je rozumný kompromis a je i míň rozumný kompromis. Nám má jít o to, abychom tam, kde je to možné, dělali jako křesťané rozumné kompromisy, a tam, kde to není možné, se těmto kompromisům vyhýbali nebo je jednoznačně odmítali.

Často se v myslí vracím do období prvních křesťanů, kteří neměli k dispozici nejen mobily, počítače a jiné vymoženky moderní éry, ale ani tisk, noviny, rozhlas, televizi... a přece prakticky za dvě století svým učení a svým křesťanským životem ovlivnili celé pohanské středomoří a další země. Co bylo toho příčinou? Určitě to byl, mezi jiným, živý osobní kontakt křesťanů s jednotlivou osobou, nebo malou skupinou osob, a ne jen neosobní kontakt s masou lidí. Kontakt s masou lidí najednou se nám dnes zdá účinnější a efektivnější... Je však dobré si uvědomit, že masa lidí se dá velmi lehce ovlivnit, když se jim předkládá něco, s čím souhlasí, co je láká, co jim něco slibuje, po čem touží, co jim vyhovuje. Když se chce mase lidí něco vysvětlit, nějakou složitější otázku, když se od nich žádá oběť, už tak jasně nesouhlasí, déle nad tím uvažuje a většinou se odvrátí. Je to o moc delší proces.

Je dobré si to stále připomínat: Křesťanství se v prvních dobách většinou šířilo od osoby k osobě, od malého společenství k malému společenství... Myslím, že by bylo přínosem, kdybychom se tím inspirovali i dnes. Neškodí připomenout, že to bylo i tajemství přežití mnoha věřících společenství v době totality.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

Žádost o schválení úpravy textu modliteb Otče Náš a Gloria se týká Italské biskupské konference. Ta ji podala již v roce 2018, tedy se jedná o lokální záležitost a výhradně italského jazyka. Žádných dalších národních jazyků se změna nedotkne. Na schválení ze strany papeže bychom v tomto případě měli nahlížet také z jeho postavení římského biskupa – primase Itálie. ČBK zatím žádné změny znění těchto modliteb neplánuje. Níže přinášíme také vyjádření ke změně textu ze strany kardinála Dominika Duky OP, předsedy ČBK.

„Připomínka papeže Františka je samozřejmě relevantní, věta překladu modlitby Otče Náš: ‚...neueď nás v pokušení...‘ opravdu může působit problém, protože chápání kauzality v semitské kultuře je jiné než chápání naší řecké mentality a řeckého paradigmatu kauzality. Jde o otázku překladu, Kristus neučil apoštoly tuto modlitbu latinsky, museli bychom vycházet z aramejštiny. Je třeba vysvětlit význam tohoto textu, který volně přeložen říká: ‚Nedopusť, abychom upadli do

pokoušení; aby nás přemohlo pokušení; ať podlehneme pokušení.‘

Náš překlad prozrazuje, že jsme se modlitbu Otče Náš modlili ještě před příchodem svatých Cyrila a Metoděje, původní překlad pochází z bavorské iroskotské misie. Modlitba pochopitelně není recitování textu, modlitba, liturgie má i svoji tradici. Změna textu se dotýká nejen celého pokladu naší duchovní kultury, ale i literatury, zpěvu a podobně. Není tedy snadné změnit text modlitby, kterou se modlíte celý život, jako máme zkušenost například s mariánskou modlitbou: ‚Pod ochranu Tvou se utíkáme...‘.

Musím se přiznat, že se jí raději modlím latinsky než česky, protože si už nepamatuji třetí verzi změny překladu. Ovšem z naší strany tady určitě není neochota ke změně. Najde-li se vhodná příležitost a možnost, jakým způsobem vyřešit tuto otázku, není důvod, proč bychom tak neučinili.“

Dominik kardinál Duka, arcibiskup pražský a předseda ČBK

cirkev.cz

ZÁŘIVÝ PŘÍKLAD EVANGELIA: NA PAMÁTKU JEANA VANIERA

Jean Vanier, kanadský katolický filozof a humanitární pracovník, který v úterý 7. května zemřel ve věku 90 let, byl ohromný člověk. Byl vysoký hodně přes 180 centimetrů a tyčil se nade mnou, když jsem za ním v roce 2018 přijel do Trosly-Breuil ve Francii, abych s ním udělal rozhovor.

Ve Vanierovi se však dokonce i jeho výška a držení těla proměňovaly ve zdroj vřelosti a pokory. Ve svých poznámkách jsem jej popsal jako „něžného obra“.

Měl obdržet Templetonovu cenu s finanční prémie 1,7 milionu dolarů jako uznání za jeho „mimořádný přínos k potvrzení šíře života v duchovní oblasti“. Přesto se nesmírně zdráhal o této ceně hovořit. Vzpomínám si, jak se poněkud sklonil (opět jak tělesně, tak i emocionálně), když jsem toto výjimečné ocenění zmínil. „Netlačte na mě, netlačte na mě,“ naléhal tiše, téměř šeptem.

Vanier by býval byl radši, kdybych psal nikoli o něm, ale o jeho přátelích v Trosly-Breuil, místě, kde založil první komunitu L'Arche. L'Arche, neboli Archa, je hnutím lidí se zdravotním postižením a jejich zdravých přátel (nazývaných „asistenti“), kteří žijí společně jako přátelé a sobě rovní.

Dnešní L'Arche patří mezi nejzářivější příklady toho, co to znamená žít v souladu s katolickým sociálním učením a evangelijními hodnotami v moderním světě. Je také nejmočnějším svědectvím proti kultuře smrti a proti ožívání eugeniky, kterou se některé země chlubí, že „zlikvidovaly“ Downův syndrom.

Velký příběh života s Bohem

Vanierův příběh a příběh založení L'Arche jsou legendární, jsou to však pravdivé a velmi dobře dosvědčené legendy. Jean Vanier se narodil roku 1928 v Ženevě ve vážené kanadské rodině. Jeho otec byl kanadským vyslancem ve Francii, když Němci překročili Maginotovu linii a postupovali směrem na Paříž. Rodina uprchla do Británie a poté do Kanady. Ale ve věku 13 let se Vanier do Británie

Jean Vanier. Foto: catholicireland.net

Dnešní L'Arche patří mezi nejzářivější příklady toho, co to znamená žít v souladu s katolickým sociálním učením a evangelijními hodnotami v moderním světě.

vrátil, aby podstoupil výcvik na důstojníka námořnictva.

V britském námořnictvu byl celkem spokojený, přesto cítil, že jako katolík do protestantského prostředí nezapadá. Nakonec, řekl mi, „malý kompas“ v jeho nitru mu řekl, že jeho skutečné povolání je jinde, a tak vojenskou kariéru opustil. Začal studovat teologii a filozofii u dominikánského kněze P. Thomase Philippa a v roce 1962 získal na Katolickém institutu v Paříži doktorát z aristotelské etiky.

Vanier se brzy stal velmi vyhledávaným vysokoškolským učitelem na obou stranách Atlantiku. Ale malý kompas opět nasměroval Vaniera jinam. P. Thomas, který se stal kaplanem v psychiatrickém ústavu v Trosly-Breuil, jej vyzval, aby se přijel podívat, jak hrozné je to místo: dospívající mladíci připoutaní ke zdi, desítky mužů zamčených a zanedbávaných ve špinavých, přeplněných pokojích, lidské bytosti, s nimiž se zacházelo jako se zvířaty. Když odjížděl, jeden z pacientů, Raphael Simi, se ho zeptal: „Budeš mým přítelem?“

Malé spontánní gesto s velkými důsledky

Malé spontánní gesto s velkými důsledky

Katolická teologie po Druhém vatikánském koncilu hovoří hodně o „duchu setkání“ a „zakoušení objetí“. Hlavní myšlenkou je objevit Kristovu tvář a rány v chudých a ubohých lidech. Ale samot-

Foto: larcheilvernessblog.blogspot.com

Ale zdraví lidé, kteří přicházejí do L'Arche, brzy zjistí, že potřebují pomoc a uzdravení stejně jako ti postižení. Zdraví pomocníci se také počítají mezi chudé v L'Arche.

né setkání je snadné. Záleží však na tom, co s ním uděláte. Vanierovou odpovědí bylo, že požádal Simiho a ještě jednoho muže, Philippa Seuxe, zda s ním budou žít jako přátelé (třetí muž, často popisovaný v líčeních tohoto příběhu, si nedokázal zvyknout na nezávislý život a musel se vrátit do ústavu).

Z tohoto spontánního gesta se L'Arche rozrostla na přibližně 150 komunit na pěti kontinentech. Součástí pomoci lidem se zdravotním postižením je samozřejmě i to, že budou žít radostně, důstojně a šťastně. Ale zdraví lidé, kteří

přicházejí do L'Arche, brzy zjistí, že potřebují pomoc a uzdravení stejně jako ti postižení. Zdraví pomocníci se také počítají mezi chudé v L'Arche.

„To, co postižení chtějí, je navázat vztah,“ řekl mi Vanier v rozhovoru roku 2015. „To je něco jedinečného. Z osob, které jsou uzavřené ve své mysli, se stávají lidské bytosti. Na lidech s postižením je báječné to, že když přijde někdo důležitý, je jim to jedno. Mají zájem o vztah. Takže mají léčivou moc, léčivou moc lásky.“

Během mé návštěvy v Trosly-Breuil se mě tato léčivá moc zlehka dotkla. Po

rozhovoru s Vanierem jsem byl pozván na oběd do domova, který slouží těm nejvíce postiženým obyvatelům. Budu upřímný: všechno to plivání a brumlání při jídle mi bylo zprvu nepříjemné. Jako jedináček jsem také silně vnímal, jak je narušován můj osobní prostor. Ale když jsme se pak chytli za ruce a písni děkovali Všemohoucímu Bohu, otevřel jsem se. Když bylo po jídle, nechtělo se mi z tohoto domu odejít.

Poté jsem se Vaniera zeptal, jak lidé, jako jsem já, kteří se kvůli životu v komunitě nechtějí vzdát manželství a profesní kariéry, mohou pomáhat. Tohle mi odpověděl:

„Pokuste se najít někoho osamělého. A když ho přijdete navštívit, budete pro něho jako mesiáš. Jděte a navštivte starěnkou, která nemá žádné přátele ani rodinu. Přineste jí květiny. Lidé říkají: ‚Ale to přece nic není.‘ Není to nic – a přece je to všechno. Vždycky to začíná maličkostmi. Všechno začalo v Betlémě. A ten byl maličký.“

Jean Vanier byl světec.

Sohrab Ahmari
Catholic Herald
Přeložil Pavel Štíčka

Sohrab Ahmari, redaktor New York Post, přispívající redaktor Catholic Herald

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Éric Jacquinet (ed.): Jak se osvobodit od pornografie

Čím dál více lidí se dnes snaží osvobodit od tohoto novodobého otroctví, ale často nevědí, kde hledat pomoc. Zde je předložena konkrétní nabídka čtyřicetidenního putování k nabytí svobody v oblasti sexuality.

Brož., 360 s., cena 329 Kč

Michal Zamkovský: Sedm kroků k dobré zpovědi

Ta knížka není jen zpovědním zrcadlem, ale především praktickým pomocníkem, který nám ukazuje, jak se vrátit zpět k milosrdnému Otci.

Brož., 72 s., cena 125 Kč

STŘÍDMOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

Když se narodil r. 1917, jmenoval se John Wilson. Jako spisovatel byl však světu znám pod jménem Anthony Burgess. „Anthony“ si vybral při biřmování. „Burgess“ bylo dívčí jméno jeho matky. Na svět přišel v prosté a spíše chudobnější rodině v Manchesteru v Anglii.

V poměrně mladém věku mu zasáhla do života tragédie. Jeho matka i jediný sourozenec zemřeli na španělskou chřipku. Ve dvacátých letech to byla katastrofální epidemie, při které v Evropě zemřelo víc než 20 milionů lidí. Jeho otec byl právě v armádě. Jednoho dne r. 1919 přijel domů na propustku. Doma jej čekala hrozná novina: jeho manželka a dcera byly mrtvé. Jak Burgess píše v prvním svazku svých vyznání: „Já jsem se podle všeho vrtěl v mé postýlce, když moje matka i sestra umíraly ve stejné místnosti.“

Nepřítomnost matky v jeho životě na něm zanechala stopy. „Nikdy jsem neměl matku“, lamentoval. „Nikdy jsem nebyl povzbuzovaný k projevům něžnosti. Vyrůstal jsem v emocionálním chladu. A je mi velmi líto, že emocionální chlad, který se tehdy ve mně usadil, dnes, při dalších mých slabostech, velmi maří mnoho mých dobře míněných snah.“

Větší věc než víra

Skutečnost, že byl katolíkem vyrůstajícím v protestantském prostředí a že byl víc Ir než Angličan, způsobila, že se cítil, jakoby nepatřil nikam. Tento pocit jej pronásledoval až do konce života. Ač se v dospělosti pokládal za „katolíka odrodilce“, neztratil nikdy ke katolicismu úctu a vždy trval na tom, že Církev nabízí pravou víru. Byl to právě katolicismus, který Burgessovi nabídl potřebnou perspektivu, aby mohl psát o lidských obtížích v univerzálních termínech. „Neboť katolicismus je, i když se to zdá být paradox-

Anthony Burgess. Foto: wikimedia.org

Čekala jej hrozná novina: manželka a dcera byly mrtvé. Jak Burgess píše: „Já jsem se podle všeho vrtěl v mé postýlce, když moje matka i sestra umíraly ve stejné místnosti.“

ní, větší věc než víra. Je to jakási národnost, ke které je člověk přiřazen na věky. Anebo, snad ještě lépe, je to supernárodnost, která člověka podnítl k tomu, aby začal pohrdat všemi ostatními formami malého patriotismu.“ Katolická teologie, zvláště Augustinova, nepřetržitě formovala jeho pohled na svět a lidskou přirozenost. Intelektuální náhradu za Církev nedokázal najít: „Neznám žádnou jinou organizaci, která by vysvětlovala zlo a – aspoň teoreticky – tasila proti němu zbraně.“

Studoval na University of Manchester angličtinu a anglickou literaturu a studia ukončil r. 1940, s titulem B.A. (Bachelor of Arts) s vyznamenáním. Závěrečné zkoušky dělal v tělocvičně se skleněnou střechou právě v den, kdy nacistické

bombardéry za bílého dne napadly Manchester a těžce jej zruinovaly.

Za dva roky se oženil. Neštěstí však nebylo dost. V r. 1944 při návštěvě Londýna jeho ženu přepadli čtyři lumpové. Chtěli ji okrást. Nejdříve jí vzali peněženku a pak se pokoušeli stáhnout jí z prstu snubní prsten. Začala křičet. Zloději ji několikrát udeřili. Llewela byla právě těhotná. Při přepadení dítě potratila. Její zranění byla tak rozsáhlá, že už nikdy nemohla mít děti. Burgessovo nejznámější dílo *A Clockwork Orange*, vychází právě z tohoto odporného incidentu. Dílo zároveň pokládá základní filosofickou otázku týkající se dobra a zla, svobody a kontroly. Je lepší pro člověka, ptá se, být svobodný, ač bude jasné, že se rozhodne pro zlo nebo být pod kontrolou, jak uvažují

behaviorističtí vědáci, a zneschopnit jej k rozhodnutí pro zlo? Kdyby neexistovalo zlo, nebylo by možné mravní rozhodování. Kdyby nebylo mravní rozhodování, ztratila by lidská svoboda smysl a člověk by se stal strojem. Burgess se přidal na stranu sv. Augustina a dědičného hříchu proti Pelagiovovi, heretiku ze IV. století, který učil, že člověk může dosáhnout dokonalosti vlastními silami. Burgess sám považuje své dílo *A Clockwork Orange* za „kázání o moci rozhodování“.

Diagnóza

Bod obratu v Burgessově životě nastal v r. 1959, když právě působil na Borneu jako učitel britské koloniální služby. Po jedné přednášce o tzv. Bostonském čajovém večírku v přednáškové místnosti náhle zkolaboval. Byla mu poskytnuta okamžitá pomoc. Odvezli jej do místní nemocnice, kde ho vyšetřil lékař, shodou okolností spolužák z univerzity. Ten nařídil okamžitý letecký převoz do Anglie na Londýnskou národní neurologickou kliniku, aby mu mohli udělat lumbální punkci. Ta potvrdila podezření lékaře na Borneu: neoperabilní mozkový nádor. Lékaři dali Burgessovi jeden rok života.

Burgess přijal diagnózu s pocitem úlevy. Během celého života mu nikdy předtím nebyl dán rok života. Nyní má před sebou celý jeden rok! „Nepřejede mne kamion, ani se neutopím v moři. Ani mne nikdo neprobodne nožem ve čtvrti Soho. Jdu žít ještě jeden rok!“ Jak prožije tento rok? První a hlavní starost má v této chvíli o manželku. Svou potenciální vdovu nechce nechat bez koruny. Jak však získat peníze? Ačkoli zatím i něco napsal, jeho práce v Koloniální službě byla neslušně nepřiměřená a nestřídmá. Svým časem, energií i prostředky nešetřil a zbytečně utrácel. Chyběla mu vlastnost, která by jeho život pozitivně řídila. Nyní se však pod vlivem všech úvah rozhodl, že poslední rok života využije tak, že se stane profesionálním spisovatelem, a tak bude mít nějaké příjmy, kterými by pomohl manželce Llewelle, až on zemře a ona zůstane sama.

Vidina blízké smrti, jak říkal Samuel Johnson, dokáže „úžasně zkoncentrovat mysl“ člověka. Mezi listopadem 1959 a listopadem 1960 napsal pět ro-

Foto: Leio McLaren / Unsplash

Střídmost je ctnost, která člověku umožňuje udržet si vyváženost ve chvílích, kdy se mu tělesné choutky snaží narušit racionální řád.

mánů. Pět vynikajících románů, jak se vyjádřil jeden literární kritik. Aniž by se věnoval svodům blížící se smrti či pokušení destrukce, soustředil se a sedal den co den k psacímu stolu (stroji). Černý pás ky přetvářel ve zlato. Byl to zázračný rok. Když přešel, nádor byl pryč a jeho talent triumfoval. Tento rok, jak se o tom později Burgess vyjádřil, byl pravděpodobně nejšťastnějším rokem jeho života. Osvojil si v tom čase disciplínu zosobnění jedné Akvinského definice střídmosti (temperance, střízlivosti) – „vyrovnanost, zklidnění ducha“ (*quies animi*). Disciplína, kterou pomocí této ctnosti získal, znamenala, podle jeho vlastních slov, „vyprodukování 2000 slov každý den včetně víkendů.“

Byla to velmi efektivní disciplína, neboť mu umožnila využít schopnosti, energii a ostatní dostupné prostředky tak jako nikdy předtím.

Udělal jsem, co jsem mohl

Burgess tuto disciplínu už nikdy nepozbyl. Do své smrti v r. 1993, 34 let po diagnostikování nádoru, vydal víc než 50 knih. Ještě dojemnější je škála žánrů, které vytvořil: eseje, literární kritiky, knihy pro děti, texty pro film, divadelní hry, krátké příběhy, překlady, poezii, dokonce řadu vážných hudebních kompozic.

Jeden kritik se o jeho literární plodnosti vyjádřil takto: „Anthony Burgess je snad nejvyšším mistrovským dosud žijícím profesionálním spisovatelem. Jeho literární, jazykové a hudební vědomosti fakticky konkurují kterémukoli oxfordskému učenci. Píše s lyrickým zápalem. A zdá se, že je ochoten sáhnout po čemkoli.“ Burgessovo zhodnocení vlastní tvorby na konci jeho dvojsvazkové autobiografie je střídmější (temperovanější, skromnější): „Udělal jsem, co jsem mohl a nikdo by nedokázal víc. Snad mi bude ještě dopřán nějaký čas.“

KOMENTÁŘ

Střídmost je ctnost, která člověku umožňuje udržet si vyváženost (vyrovnanost) ve chvílích, kdy se mu tělesné choutky snaží narušit racionální řád. Latinské slovo *temperatio* znamená správný poměr, správnou míru. Proto se někdy překládá i jako mírnost. Etymologicky je zde zájímavý kořen slova: temp = míra. Slova s tímto kořenem nesou v sobě stejnou myšlenku: tempo = míra času, temperatura = míra chladu, tepla; temperament = míra emocí v člověku; templum (chrám) = časomírky nebo přenesené na zem.

Choutky člověka, napojené na pud sebezáchovy, jsou hluboce vtisknuté do naší lidské přirozenosti a mohou být pro-

Foto: janeb13 / Pixabay

S první úrovní se pojí neřest „obžerství“, s druhou „chtíč“. Obě v sobě nesou potenciál k narušení integrity, tj. celistvosti lidské osobnosti.

to velmi nebezpečné. Pud sebezáchovy se projevuje ve dvou úrovních: na individuální úrovni ve vztahu k jídlu a pití a na úrovni druhu ve vztahu k sexu. S první úrovní se pojí neřest „obžerství“, s druhou „chtíč“. Obě v sobě nesou potenciál k narušení integrity, tj. celistvosti lidské osobnosti.

Na střídmost bychom však neměli hledět jen jako na určitou formu zdrženlivosti a sebeovládání. Ani by se neměla redukovat pouze na otázku množství. Člověk nedojde ctnosti střídmosti jen tím, že se bude vyhýbat přehnanému uspokojování požitků. Není pravda, že by střídmost byla nekompatibilní s prudkým vyzařováním energie nebo vychutnáváním dobrot. Někteří lidé se na střídmost přesně tak dívají. Pro ně je střídmost člověkem ten, který se téměř neusmívá, pro nic se nenadchne, pro nic nezahoří, nic si nevychutná. To je nuda. Člověk tohoto typu dělá víceméně dojem, že je v křeči. To není ctnost. To je téměř signál, že má problém. K lidskému životu patří emoce, tedy i srdečnost, radost, živost, vychutnávání dobra. Jak pravil sv. Irenej: *Gloria Dei homo vivens*. Boží slávou je člověk sršící životem! Proto je dobré umět se radovat, vyzařovat

energii, hořet nadšením, vychutnávat radosti života: dobré jídlo, příjemnou hudbu, možnost pohybu, hry, zábavy, rozptýlení. Střídmost není v žádném případě negativní ctnost (žádná ctnost není negativní). Střídmost je spíše pozitivní usměrnění tělesných chutí směrem k našemu dobru jako celku a dobru těch, s kterými jsme ve vztahu, na které jsme napojeni.

Poslouchat rozum znamená větší dobro

Střídmost člověku je jasné, že poslechnout rozum je větším dobrem než uspokojení nějaké momentální choutky. Jak pravil Cicero: „Nemůže být statečným člověk, který si myslí, že bolest je největší zlo. Ani střídmost ten, kdo považuje požitek za nejvyšší dobro.“ Střídmost je tudíž určitá forma tělesné zbožnosti, vyrůstající z axiomu, že rád celku je nadřazen každé z jeho částí.

Benjamin Franklin má pěknou myšlenku, jíž nádherně popisuje konkrétní úlohu ctnosti střídmosti (temperance) v životě člověka jako jednotlivce i celé komunity. Je to, jak vidno, jakýsi pozitivní management lidského života. Dřív, než ji uvedu, jedna vzpomínka. Nedávno

jeden mladý řeholník, který pracoval ve formaci, popisoval na setkání formátorů svou činnost. Na konci své prezentace o tom, co všechno dělá se skupinou jemu přidělených mladých, říká: „Tak takhle si tedy žijeme. Nevím, co bych jim ještě zakázal!“ Vyvolal bouřlivý smích. Samozřejmě to bylo myšleno jako vtip a přítomní to tak i pochopili. Je to však současně i tragédie, neboť někteří přesně v tom vidí formaci, výchovu, pořádek v rodině, škole, komunitě: v zakazování toho, z čeho mají lidé radost. To není zdravá cesta.

Víc luxus než nedostatek

Nyní tedy slíbená myšlenka Franklina: „Střídmost klade dřevo na oheň, jídlo do spíže, mouku do komory, peníze do peněženky, důvěru ve vlast, spokojenost do domova, šaty na děti, vitalitu do těla, inteligenci do mozku, ducha do celého systému.“ Střídmost je víc luxus než nedostatek, neboť člověku umožňuje libovat si a těšit se z mnoha věcí najednou. Je to spíše starostlivě zharmonizovaná symfonie než například sólo na dudy. Samozřejmě všechno ve správné míře. Vždyť když chybí míra, jedna část lidského života je přesycená, jiná hladová nebo jeden člen společenství je přesycený a druhý má nedostatek. Důsledek? Organismus se celý zhroutí: člověk se celý zhroutí, rodina se celá zhroutí, komunita se celá zhroutí. A to proto, že jedna část měla nadbytek a druhá nouzi. Příkladem je, pro člověka jako takového, alkohol. Jedno japonské přísloví pěkně popisuje ve třech postupných krocích destruktivní účinek, který alkohol může mít na nestřídmost člověka. „Nejdříve si člověk dá skleničku. Pak si sklenička dá skleničku. A nakonec si sklenička dá člověka.“

Jeden bývalý basketbalista, člen Síně slávy, došel k tomuto poznání, když si uvědomil, že se mu pití už začíná vymykat z rukou. Příznával, že to dotáhl tak daleko, že svůj den zahájil koňakem, Kahlua a šlehačkou a odpoledne vypil ještě téměř čtyři lahve vína. Před vystoupeními na koktejlových večírcích, na které byl často zván, se zvykl „zahřát“ čtyřmi vodkami. Tam si pak dal ještě několik dalších skleniček. Když si to všechno uvědomil, rozhodl se s pitím přestat. Ale – to je pro

Foto: Greyerbaby / Pixabay

Není pravda, že by střídmost byla nekompatibilní s prudkým vyzařováním energie. Pro někoho je střídmost člověkem ten, kdo se téměř neusmívá, pro nic se nenadchne... To je nuda.

nás důležité – udělal to ne proto, že by viděl hodnotu ve střídmosti, ale protože se bál, že kdyby umřel, lidé by na něj vzpomínali jen jako na alkoholika. Nemusíme říkat, že střídmost, které dosáhl ze strachu z pošramocení své pověsti, ač také má svou hodnotu, není ctností. Motiv je slabý, je to víceméně vypočítavost. I když Pán Bůh zaplatí i za to. K celkové integritě člověka však nepřispěje.

Ctnost zcela základní

Střídmost není, jak jsme si řekli, znakem nudy. Není projevem bezvýrazné osobnosti. Střídmost je založena ponejvíc na upřednostňování disciplíny před úpadkem, pořádku před zmatkem, vyváženosti před jednostranností. Prostě řečeno: střídmost je životaschopnější a duchem překypující než jeho nestřídmost. Jeho život je úplný a plnohodnotný, je spokojený a vyrovnaný, i když jej například ignorují media a nikdo si nevšimá jeho „pozoruhodných skutků“. Důsledkem je vyrovnanost ducha. Pro člověka, kterému střídmost chybí, je nevyrovnanost ducha zničující.

Tradiční moralisté považovali střídmost za ctnost tak základní s tak daleko-

sáhlými důsledky, že jí v seznamu ctností vyhradili významné místo. Je jednou ze čtyř tzv. kardinálních ctností. Slovo kardinální je odvozeno od slova *kardine*, což znamená pant. Kardinální ctnosti jsou jako panty, které dveřím umožňují otevřít se pro množství dalších ctností. Kde chybí střídmost, tam není možná ani čistota, ani zdrženlivost, ani pokora, ani vnitřní pokoj, ani žádná jiná ctnost. Říká se, že „svini se zdá jen o kukuřici“. Prase není zvíře, které by oplývalo střídmostí. Nejspíš bychom si prase vybrali do loga opaku: nestřídmosti. Proto asi Ježíš říká „Neházejte perly sviním, aby je nepošlapy...“ (Mt 7,6) Perly to jsou další ctnosti a velké ideály. Nestřídmost si neváží ničeho vznešeného a všechno hodnotné pokládá za bezcenné. Toto je důvodem, proč největší překážkou duchovnosti je konzumismus. Konzumní člověk není schopen otevřít se pro duchovno a duchovní ideály. Ve skutečnosti se jim bude ironicky vysmívat.

Kdo život zachrání, ztratí jej

Kardinální ctnosti mezi sebou hezky spolupracují: rozvážnost například hodnotí realitu. Spravedlnost je zaměřená na

pořádek, odvaha na schopnost vykročit i uprostřed strach vyvolávajících nebezpečí a střídmost je schopnost ovládnout se v bouřích vášní.

Střídmost je „nesobecký pud sebezáchovy“. Je radikálně odlišný od „sobeckého pudu sebezáchovy“, protože není zahleděný do sebe a na sebe omezený. „Každý, kdo se zahledí jen na sebe, přestane vydávat světlo“. Nesobecký pud sebezáchovy je znamením, že člověk si udělal ve svých choutkách vnitřní pořádek. A ten zachovává ne proto, aby se stal modelem pro ctnosti nebo předmětem obdivu, ale proto, aby se stal integrovanou lidskou bytostí, která své vlohy a schopnosti nabízí k dobru ostatních. Nesobecký pud sebezáchovy dbá sice o sebe, ale nevylučuje z toho procesu druhé. Sobecký pud sebezáchovy tím, že se výhradně zabývá jen svým vlastním já, bez úvahy o druhých lidech, logicky směřuje k sebestrukci. Moderní psychologové i současní spisovatelé proto opakovaně zdůrazňují, že zaměření jen na sebe je základní příčinou neurotické úzkosti. Ježíš to tvrdí už dávno: „Kdo se snaží zachránit život, ztratí jej...“ (Lk 17,33)

Jak najít správnou míru? Kontemplací. To je další slovo, které v sobě má slovíčko temp. Kontemplace je nalezení správné míry a její přenos do života. Kontemplativní lidé znají nejen rozměr nebe, ale i správnou míru pro člověka jako takového.

Jak je to v tvém životě? Nejsi nestřídmostí? Znáš ve všem správnou míru? Záleží ti na znalosti správné míry?

Nepokládáš za novinu, že střídmost není odříkání příjemnosti? Že je to naopak schopnost člověka zahrnout do svého života vše, co potřebuje, aby život prožíval plnohodnotně?

Ve které oblasti svého života bys měl, vlivem těchto myšlenek, učinit nápravu? Co potřebuješ zmírnit, co zintenzívnit, co odstranit, co přidat?

Přeložila Sylva Bernardová

Zpracováno podle DeMarco, Donald.

The Heart of Virtue: Lessons from Life and Literature Illustrating the Beauty and Value of Moral Character. San Francisco:

Ignatius Press, 1996.

PROČ BYSTE MĚLI PRAVIDELNĚ VODIT DĚTI DO KNIHOVNY

Když se děti budou setkávat s knihami, otevře jim to více dveří, než si rodiče uvědomují. Knihovna je oázou klidu a ticha.

Tlumený hluk z ulice jen zdůrazňuje, že se jedná o tiché, mimořádné místo, které je pro děti obzvláště důležité. Čtení knih je významné pro rozvoj dětí, protože si tak rozšiřují slovní zásobu, učí se empatii a rozvíjejí si představivost. Čtení je také indikátorem akademického úspěchu obecně.

Například učitelka angličtiny Lindsay Racineová hovořila na konferenci TED o tom, jak pomoci dětem zamilovat si čtení. Jedna ze statistik, kterou zmínila, je opravdu přesvědčivá. „Dítě, které čte dvacet minut denně, dosahuje průměrně 90. percentilu ve standardizovaných testech, zatímco student, který čte jednu minutu denně, dosahuje 10. percentilu,“ uvedla. Tyto přínosy se stále zvyšují, takže dospělý čtenář pak bývá tvořivější, žije déle a je úspěšnější v podnikání.

Tento počáteční náskok na cestě k celoživotnímu úspěchu je však jenom špičkou ledovce, pokud jde o to, proč jsou knihovny tak báječné. Když vzpomínám na knihovnu mého dětství, vybavuji si katalogy kartotékových lístků ve vysokých otlučených skříňkách s malými zásuvkami, řady polic plných dřevitě vonících knih a malé čtenářské koutky s židličkami. Maminka mě a mé bratry každý týden vodila na toto místo a nechávala nás tam zcela bez dozoru – zdálo se nám, že celé hodiny –, ačkoli to ve skutečnosti určitě nebylo tak dlouho, ale představivost mívá sklon vzpomínky přehánět. Tyto vzpomínky na chvíle, které jsem v dětství trávil v knihovně, jsou pevně zakořeněné v mé mysli, protože to byly formující zážitky.

První zkušenost odpovědnosti

Nezáleželo na tom, jaké knihy jsme si vybrali. Hlavně že jsme si nějaké odnášeli. Můj výběr se týden co týden pokaždé velice lišil. Hodně jsem četl životopi-

Foto: Pezibear / Pixabay

Dítě, které čte dvacet minut denně, dosahuje průměrně 90. percentilu ve standardizovaných testech, zatímco student, který čte jednu minutu denně, dosahuje 10. percentilu.

sy hráčů basketbalu, sérii *Encyclopedia Brown* a románový cyklus *Černý hřeben*. Pro mladého, sportem posedlého chlapce bylo nejdůležitější každý týden rychle zjistit, zda se už na polici objevilo nové číslo *Sports Illustrated*, abych si jej mohl prohlédnout dřív než moji bratři. Půjčování knih bylo okamžikem vzácné zralosti, protože jsme vytáhli svůj čtenářský průkaz, na němž bylo mé jméno, a nesl jsem odpovědnost za literární poklady, které se dočasně ocitly v mém vlastnictví.

Nejsem sám, kdo miluje knihovny. Spisovatel Neil Gaiman nedávno v před-

nášce pro organizaci The Reading Agency řekl: „Měl jsem takové rodiče, kteří se nechali přesvědčit, aby mě o letních prázdninách cestou do práce vysadili v knihovně, a takové knihovníky, kterým nevadil malý chlapec bez doprovodu, který každé ráno přicházel do dětské knihovny a probíral se lístkovým katalogem, kde vyhledával knihy s duchy či raketami, upíry nebo detektivy, čarodějnicemi a zázraky.“

Prostor uvnitř knihovny má v sobě něco, co vám online katalog nemůže poskytnout. Je to mnohem víc než jen pro-

TRADICE OTCŮ

Ze spisů svatého kněze Tomáše Akvinského: Jak drahocenná a podivuhodná je to hostina!

Protože nám jednorozený Syn Boží chtěl dát účast na svém božství, přijal naši přirozenost; stal se člověkem, aby člověka zbožstil.

A nejen to: On všechno, co si z našeho vzal, plně vynaložil na naši spásu; své tělo nabídl Bohu Otcí v oběť smíření na oltáři kříže a svou krev vycedil jako naše výkupné a jako očistnou lázeň, abychom byli vykoupeni z ubohosti otroctví a očistěni ode všech hříchů.

Aby však v nás zůstávala trvalá památka na toto veliké obdarování, pod způsobami chleba a vína zanechal věřícím své tělo jako pokrm a svou krev jako nápoj.

Jak drahocenná a podivuhodná je to hostina, přinášející spásu a plná všeliké lahodnosti! Neboť co může být vzácnějšího než tyto hody? Nepředkládá se nám totiž žádné maso telat a kozlů jako kdysi za mojžíšského zákona, ale nabízí se nám tu sám Kristus, pravý Bůh. Vzbuzuje snad něco větší podivení než tato svátost?

Žádná jiná svátost není spasitelná jako tato: Zbavuje hříchů, rozmnožuje ctnosti, naplňuje duši hojností všech duchovních darů.

Církev ji přináší za živé i mrtvé, aby měl každý člověk prospěch z toho, co bylo zřízeno pro blaho a spásu všech. A nikdo není s to vyjádřit sladkost této svátosti, neboť se v ní ochutnává duchovní blaženost přímo z jejího pramene a slaví se v ní památka oné závatné lásky, kterou Kristus ukázal svou smrtí na kříži.

A tak aby se nezměrnost této lásky přímo vryla hluboko do srdce všech věřících, ustanovil Kristus tuto svátost. Stalo se to při poslední večeři, když spolu se svými učedníky oslavil velikou noc a chystal se odejít z tohoto světa k Otcí. Touto svátostí zanechal trvalou památku na své umučení, naplnil smysl starozákonních předobrazů, učinil největší ze svých divů a těm, které měl jeho odchod zarmoutit, připravil jedinečnou útěchu.

Foto: PxHere

Maminka mě a mé bratry každý týden vodila na toto místo a nechávala nás tam zcela bez dozoru. Tyto vzpomínky na chvíle, které jsem v dětství trávil v knihovně, jsou pevně zakořeněné v mé mysli, protože to byly formující zážitky.

stor plný knih. A nebo to vlastně takový prostor je, ale znamená o tolik víc, než si myslíte, dokud se tam neocitnete. Ta spontánnost, kdy si vybíráte z knih, které jsou všude kolem vás. Vidíte je a po jedné z nich sáhnete, protože má lákavou obálku nebo proto, že ji napsal autor, jehož knihy se vám líbí, nebo je vystavena mezi tituly, které knihovník doporučuje.

Netrapte se, pokud si nevybere Dickense

Knihovny jsou cvičením v radosti z možnosti. Můžete číst cokoli, být kýmkoli, představovat si cokoli. Proto Gaiman říká: „Knihovny jsou o svobodě. Svobodě číst, svobodě myšlenek, svobodě komunikace... Vnímáte-li knihovnu jako police s knihami, možná vám připadá staromódní nebo jako přežitek ve světě, v němž většina tištěných knih – ač ne všechny – existuje v digitální podobě. Ale tím vám zcela uniká pointa.“

Jste-li rodičem, kterého už unavuje snaha přinutit své dítě číst, zkuste něco bláznivého. Vezměte ho do knihovny. Zabavte mu všechny elektronické pří-

stroje a nechte ho svobodně se procházet mezi knihami. Nenuťte ho číst něco konkrétního a netrapte se tím, že si nakonec nevybere Dickense. Jak podotkl Racine: „Děti musí být schopny vybrat si, co budou číst.“ Jistě, roky jsem četl životopisy sportovních hvězd, ale nakonec jsem si čtení zamiloval tak, že jsem dobrovolně přečetl *Bílou velrybu*, *Vojnu a mír* a *Příběh dvou měst*. Můj svět je mnohem větší díky času, který jsem strávil potulováním mezi regály v knihovně. Doufám, že stejný dar budu moci dát svým dětem.

Fr. Michael Rennie
Aleteia
Přeložil Pavel Štíčka

Fr. Michael Rennie, přispívá do časopisu *Dappled Things*

SAURON PŘICHÁZÍ DO STŘEDNÍ ANGLIE

Tolkien, nový životopisný film o tomto mistrném vypravěči, je kritizován za to, že vyvolává dojem, že Tolkienova účast v bojích první světové války měla rozhodující vliv na jeho dílo. Ve skutečnosti však byl Tolkien mnohem více ovlivněn jinými faktory – především svou láskou k mytologii a silnou katolickou vírou.

Před svou předčasnou smrtí určila ovdovělá Tolkienova matka opatrovníkem svých dvou synů P. Francise Morgana z birminghamské Oratoře. V důsledku toho Tolkien v letech, která jsou zásadní pro formování osobnosti, trávil mnoho hodin v bohaté katolické kultuře této Oratoře. *Pán prstenů* se svými hluboce katolickými motivy vděčí mnohem více Birminghamu než krátké Tolkienově zkušenosti se zákopovou válkou ve Francii.

Pán prstenů se odehrává v mytické Středozemi, ale zdá se, že Sauron je metaforicky řečeno značně aktivní ve Střední Anglii. Midlands a její hlavní město Birmingham upoutaly pozornost jeho vševidoucího oka. Zdá se, že zápasy popsané v trilogii se nyní odehrávají v místě Tolkienova dětství.

Nemám na mysli boj na obranu anglické zeleně a krásné země před environmentálními lupiči. Panorama Birminghamu se pochopitelně mění. Dnes vypadá jako ostatní velkoměsta. A mnohé z pozemků, které obklopovaly Birmingham Tolkienova dětství, již byly spolykány rozrůstajícími se předměstími. Ale urbanizace je až posledním problémem tohoto města.

Duchovní krajina se rovněž mění a tato změna je dramatická. Nyní je v Birminghamu 175 mešit, pět z nich stojí ve čtvrti Edgbaston, kde Tolkien trávil léta dospívání. Muslimové tvoří asi 22 procent obyvatel města a podle některých odhadů se z nich během 20 let stane většina. V Birminghamu dokonce žije více muslimských dětí než křesťanských.

Některí z nejvíce netrpělivých členů birminghamské muslimské komunity nečekají, až získají status většiny, aby nastolili svou nadvládu. Šetření listu *London Telegraph* v roce 2014 odhalilo rozsáhlé spiknutí muslimských učitelů, ředitelů škol a aktivistů, jehož cílem bylo ovládnout

Foto: screenrant.com

Jak podotkl londýnský starosta Sadiq Khan, když byl otázan na rostoucí počet útoků nožem a kyselinou v jeho městě, zločin je prostě součástí života ve velkém městě.

nutí 21 městských škol a jejich islamizace. Spiknutí, kterému konspirátoři dali krycí název „Trojský kůň“, zahrnovalo nahrazení nejvýznamnějších pedagogů radikálními muslimskými učiteli, rozdělení žáků podle pohlaví a zavedení islámských modliteb.

Birmingham rovněž zasáhla epidemie násilného páchaných muslimským gangem, jenž rádí v Midlands. Článek v *Birmingham Live* z roku 2017 informoval o „znepokojujícím nárůstu zneužívání školaček, obvykle ve věku 13 – 14 let“. Podle této zprávy si členové gangu násilného natáčeli a sdíleli nahrávky mezi sebou. Další zpráva uvádí, že členové gangu používali proti svým obětem z řad školaček tasery.

Možná se zdá nespravedlivé používat Birmingham jako příklad. Koneckonců, jak podotkl londýnský starosta Sadiq

Khan, když byl otázan na rostoucí počet útoků nožem a kyselinou v jeho městě, zločin je prostě součástí života ve velkém městě – a Birmingham je druhé největší město Velké Británie. Abychom získali správnější představu, měli bychom se asi podívat do nějakého menšího města.

Tak co třeba Oxford? Podle velikosti je to až 52. město ve Velké Británii. A co více, Tolkien tam žil a učil po většinu své dospělosti. Tam napsal i *Hobita* a *Pána prstenů*. „Oxford“ – to slovo vyvolává představy bohatých kolejí, majestátních budov a u těch, kdo jsou obeznámeni s životopisy C. S. Lewise a J. R. R. Tolkiena, evokuje myšlenky na každotýdenní setkání Inkingů v hospodě The Eagle and Child.

Ale jaký je Oxford dnes? Článek nazvaný „Britské dívky znásilňované muslimskými gangy v obrovském roz-

sahu“ , který zveřejnil *Gatestone Institute*, poukazuje především na Oxford a Oxfordshire. Během patnácti let bylo téměř 400 dívek – z nichž některé byly i jedenáctileté – sexuálně zneužíváno muslimskými gangy. V některých případech bylo sexuální zneužívání extrémně násilné a zahrnovalo bití, pálení, řezání nožem a mlácení baseballovými pálkami. Jak dokáží tyto gangy tak dlouhou dobu působit, aniž by se o tom dozvěděla policie? Odpověď zní, že policie o tom věděla. Stejně tak o tom věděly další úřady. Podle zprávy z března 2017 místní úředníci opakovaně ignorovali zneužívání kvůli „kultuře popírání“. A kultura popírání musí existovat i v muslimských komunitách. Nebo snad máme věřit, že nikdo nevěděl o prostituci, k níž mezi nimi docházelo?

Nad Anglií se šíří temný stín, ale – přestože islámská ideologie legitimizuje znásilňování nevěřících – toto není striktně problém islámu. Muslimové tvoří jen 6 – 7 procent britského obyvatelstva. K tak rychlému šíření islámské ideologie by nemohlo docházet bez tichého souhlasu velké části oněch zbyvajících 93 procent.

Zrada usnadněna vládnoucí třídou

Islamizaci Anglie usnadňuje obvyklý zástup politicky korektních akademiků a pracovníků ve sdělovacích prostředcích, jakož i zbabělost místních úředníků a policie. Některé z těchto politicky korektních osob nejasně cítí, že to, co dělají, je špatné, ale než by změnilы kurz, raději zaujmou defenzivní postoj a zahalí se prostoduchými slogany: jejich kritici jsou „fanatici“; členové gangu jsou jen několik „zkažených jablek“ a to, co dělají, nemá „nic společného s islámem“; navíc „drtivá většina“ muslimů jsou slušní a spořádaní občané a tak dále. Myšlenka, kterou se snaží předkládat – že ne všichni členové nějaké skupiny uvažují a jednají stejně – není nijak zvlášť hluboká. Ale abych je ujistil, že jsem tuto myšlenku pochopil, dovolte mi uvést obvyklé prohlášení: velká většina muslimů nejsou násilníci ani teroristé. Stejně tak bych měl dodat, že ne všichni britští státní úředníci jsou zbabělé korouhvičky, které doufají, že než přijde potopa, stihnou se na penzi uchýlit

Foto: Alfaz Sayed / Unsplash

Obvyklou reakcí na kritiku islámu je její označení za „rasistickou“ a „islamofobní“. Ale islám není rasa. Je to náboženství.

na Maltu. Přesto se zdá, že v obou případech je dost „zkažených jablek“ na to, aby shnil celý sud.

Obvyklou reakcí na kritiku islámu je označení takové kritiky za „rasistickou“ a „islamofobní“. Ale ti, kdo rádi přejímají módní názory, si zatím ještě nestačili povšimnout, že islám není rasa. Je to náboženství. Titulek „Sauron přichází do Střední Anglie“ neznámá, že muslimové jsou zlí lidé. Znamená to, že je cosi špatného na jejich náboženství a na britských úřadech, které usnadňují jeho šíření.

Myslím, že Tolkien by souhlasil. Ačkoli se netajil tím, že je antirasistou, věřil v existenci zla a neváhal odsoudit zlé ideologie nacistů a komunistů. Na rozdíl od současných akademiků by chápal, že islám je trvalým nepřítelem křesťanství. Bitvy a obléhání, které popisuje ve své trilogii, připomínají spíše boje křižáků se Saracény než bitvy v obou světových válkách.

Tvrdím snad, že *Pán prstenů* je alegorií civilizačního boje mezi křesťanstvím a islámem? Rozhodně ne. Tolkien trval na tom, že *Pán prstenů* není alegorií ničeho – ani první světové války, ani druhé světové války, ani termonukleární zbraně. Zápas, který Tolkiena nejvíce zajímal, byl duchovní boj „proti mocnostem, silám

a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla“ (Ef. 6,12).

Nemá smysl pokoušet se přirovnávat události z *Pána prstenů* k dávným bitvám mezi muslimy a křesťany. O tom ten příběh není. To však neznámá, že Tolkienovu mytologii nelze aplikovat na současnou situaci. Jeho témata jsou nadčasová, a proto stojí za to zamyslet se, co říkají všem lidem ve všech dobách.

Jedním z nejvýznamnějších témat v *Pánu prstenů* je zrada. K důležitým zradám patří Sarumanova zrada Gandalfa, Boromirova zrada společenstva a Glumova zrada Froda.

Islamizace Anglie je také příběhem zrady. Nejzjevnějším příkladem je zrada mnoha tisíců obětí, které byly znásilněny muslimskými gangy v Midlands a dalších částech Anglie. V téměř všech případech úřady věděly o probíhajícím zneužívání, ale neudělaly nic, aby ho zastavily. Úředníci v Rotherhamu přehlíželi zneužití 1400 dívek během deseti let a později to vysvětlovali tím, že se báli obvinění z „rasismu“ a „islamofobie“, kdyby se zaměřili na pákistánské členy gangu. Není divu, že když se tyto skandály provalily, lidé začali otevřeně hovořit o tom, že tyto dívky byly „zrazeny“.

Ale došlo k ještě větší zradě. Celé roky si vláda zakrývala oči před vynuce-

Foto: Alexas_Fotos / Pixabay

Tolkien chápal, že pokušení zrady je trvalé. Ale tento problém se stává ještě palčivějším, když někteří členové církve a většina společnosti ztratí důvěru v to, že mají něco hodnotného, co by měly bránit a předávat.

nými manželstvími, polygamií, ženskou obřízkou a soudy uplatňujícími právo šaría. Celá léta úřady neudělaly nic, aby zastavily příliv muslimských migrantů. A celá léta britští učitelé lakovali islám narůžovo a demonizovali křesťanství. A mezitím těm, kdo veřejně hovořili o nebezpečí islamizace – zejména Tommy Robinsonovi – bylo vyhrožováno a dokonce byli uvězněni. Zrada anglických hodnot a rádných britských občanů se tak rozšířila, že Paul Weston, bývalý předseda Liberty GB, začal hovořit o britských představitelích jako o třídě „zrádců“.

„Třída zrádců“ je vlastně docela přesné zhodnocení mnoha složek západní společnosti, které se postavily po bok Sauronovi – to znamená, že jsou odhodlanými ideologickými protivníky, jejichž hodnoty jsou opačné než ty naše. Třída zrádců působí na univerzitách, v nadacích, sdělovacích prostředcích, politice, a dokonce i v církvi. Oni sami se samozřejmě za zrádce nepovažují. Spíše sami sebe vidí jako osvícené hlasatele neustálého pokroku.

Pokušení zrady je trvalé

Zrada je neustálým pokušením, dokonce i v úzce propojených společnostech, jaké popisoval Tolkien. Ale dnes je toto pokušení ještě rozšířenější. Proč? Právě proto, že se takovéto úzce propojené společnosti do značné míry rozpadly. Edmund Burke poznamenal, že věrnosti se učíme především v „malých čtách“ – v rodině, církvi a místní komunitě:

Láska k těmto malým čtám, k nimž ve společnosti patříme, je prvním předpokladem (zárodkem) pozitivních vlastností, které projevujeme na veřejnosti. Je to první z řady spojení, kterými dospíváme k lásce k vlasti a lidem.

Jsou-li tato spojení přerušena, ocitáme se v pokušení směřovat naši věrnost k abstraktním ideologiím či mocným ochráncům anebo ke kombinaci obojího. Sekulární společnost se zejména prostřednictvím škol již dlouhou dobu snaží oslabit naši věrnost těmto malým čtám a nahradit ji novými věrnostmi – věrností „pokroku“, multikulturalismu a globální vládě.

Kromě záměrných pokusů rozvra-

cet přirozený řád věcí jsou tu ještě další, neosobnější síly, které podkopávají naše spojení s oněmi malými čtami. Internet se s mnoha hrami a zábavou, kterou poskytuje, stává pro mnohé lidi jakousi virtuální komunitou. Když dítě či dospívající tráví příliš mnoho času v tomto virtuálním světě, jejich spojení s bezprostředním světem rodiny, přátel a církve může ochabovat nebo se dokonce přerušit, což je činí zranitelnými vůči mnoha nebezpečným vlivům.

Ať už je důvod jakýkoli, naše společnost přestala podporovat věrnost místním a konkrétním komunitám, která tvoří základ pro další věrnosti. Ba co více, stejně jako je tomu u nesprávně fungujícího imunitního systému, společenské elity začínají napadat zdravé buňky našeho státu. V důsledku toho mnozí lidé ztrácejí přesvědčení, že stojí za to svou společnost bránit nebo že je třeba zabránit postupu cizí kultury.

Muslimové jsou loajální především vůči umma – světovému muslimskému společenství. Je tedy pochopitelné, že mnozí muslimové žijící v anglických hrabstvích – ve Shropshiru, Yorkshiru, Lancashiru a Oxfordshiru – cítí velmi malou loajalitu vůči lidem nebo hodnotám země, v níž žijí. Méně pochopitelné už je to, že mnoho rodilých Angličanů rovněž ztratilo spojení s „místními“ hodnotami, které dlouhodobě udržují jejich životní styl.

Tolkien chápal, že pokušení zrady je trvalé. Ale tento problém se stává ještě palčivějším, když někteří členové církve a většina společnosti ztratí důvěru v to, že mají něco hodnotného, co by měly bránit a předávat. Když k tomu dojde, je situace zralá pro invazi. To je důvod, proč Sauron dokázal tak snadno přesunout své působení ze Středozemě do Střední Anglie.

*William Kilpatrick
Crisis Magazine
Přeložil Pavel Štíčka
(redakčně kráceno)*

William Kilpatrick, publicista, autor několika knih

MEDVĚD, TRDELNÍK A SLOUP

29. května 2019 začala stavba obnoveného Mariánského sloupu. Přesně v 10 hodin dopoledne se na Staroměstském náměstí objevuje sochař Petr Váňa se svými kolegy. Na ručním vozíku přiváží složené stavební ohrazení, bleskově provádí zábor a na místě, kde Sloup až do svého stržení 3. listopadu 1918 stál, začíná rozebírat dlažbu. Záhy přijíždí policie. Nejprve městská, krátce poté i státní. Policejních vozů přibývá, stejně jako i zájmu kolemjdoucích, z valné části zahraničních návštěvníků Prahy, doposud fascinovaných velkou nafukovací Pandou, Hnědým Medvědem a Krtečkem, v jejichž hyperbarických plyšových komorách se již po léta nacházejí občané ze zemí bývalého Sovětského svazu. I zájem o „staročeské“ trdelníky dočasně pomíjí a jedna starší americká turistka klade otázku, zda tu probíhá exhumace. Bleskurychle vzniklé staveniště – zárodek místní Mariánské huti – poutá i pozornost početné skupiny pejzaty chassidských Židů. Policistů mezi tím přibývá, včetně dvou tajných, objevují se zastupitelé z Městské části Praha 1, z Magistrátu, stejně jako i odpovědné úřednictvo. Petr Váňa dělí svůj čas mezi chlapské vytrhávání dlažebních kostek a poutavý výklad pro policisty, o tom čím Mariánský sloup byl a proč tu zase bude. Sochařova nezdolná energie, mírumilovná rozhodnost a vždy přítomný úsměv dělají divy. Přes vnější dramatickosti scény, které již nepřipomíná

Petr Váňa. Foto: autor

místo řízené exhumace, ale spíše místo, na kterém se před chvílí stala vražda, tu panuje přátelská, vpravdě happeningová atmosféra, která v jistém stupni strhuje každého z přítomných. To vše již za bohaté účasti rychle přispěchavších médií, veřejnoprávních i soukromých. Někdy po poledni přichází úřední příkaz, že stavbu je nutno přerušit a dlažbu uvést do původního stavu. Petr Váňa verdikt s úsměvem přijímá a chlapi (včetně jedné křehké dívky – kameničky) se pouštějí do dláždění. Mezitím přinášejí Pražané pracovníkům jídlo, objevuje se pizza, řízky, bramborový salát... Po pár hodinách je vše jako před zábořem. Středobodem Staroměstského náměstí se opět stávají nafukovací medvědi a smysly přízemně kýčovitě dráždící trdelník.

Nesnáším ty nafukovací stvůry, nesnáším ten prohaný, falešný a prázdný trdelník..., ale najednou, aleluja, je vidím daleko smířlivěji! Totiž v kontextu nádherného barokního sloupu s Pannou Marií na vrcholu, krasavici s tváří Afrodité a luxusními vlasy jak ze salonu Petry Měchurové, sloupu, který se na těch několik hodin na náměstí jaksi, byť virtuálně vrátil, získávají ty potvory své

místo. Fungující náměstí – agora je pro všechny. Mixuje se tu profánní i sakrální, u Krocínovy kašny se přeci scházely služky z celého Starého a města a drbaly a klevetily, stejně jako trhovkyně s dvoukoláky u sloupu s panenkou. K náměstí přeci trhovi patří, stejně jako kejklíři, umní i trapní, patří sem demonstrace, protestanti i katolíci, křištnovci i ten pitomý trdelník. Každá agora má mít svého magora. Všechno je fajn, existuje-li v blízkosti i vertikála. Mariánský sloup tou vertikálou býval. Marie na něm se nepovyšuje, má však smířlivý nadhled. Se sloupem se vrátí na Staroměstské náměstí rád. Vráti se zdravý městský život. Zdravé město nafukovací příšery, stejně jako trdelníkovou epidemii ustojí. Je-li poblíž i jejich vertikální kontrapunkt. Vítej zpět, Mariánský sloupe!

Eugen Kukla

Eugen Kukla, fotoreportér

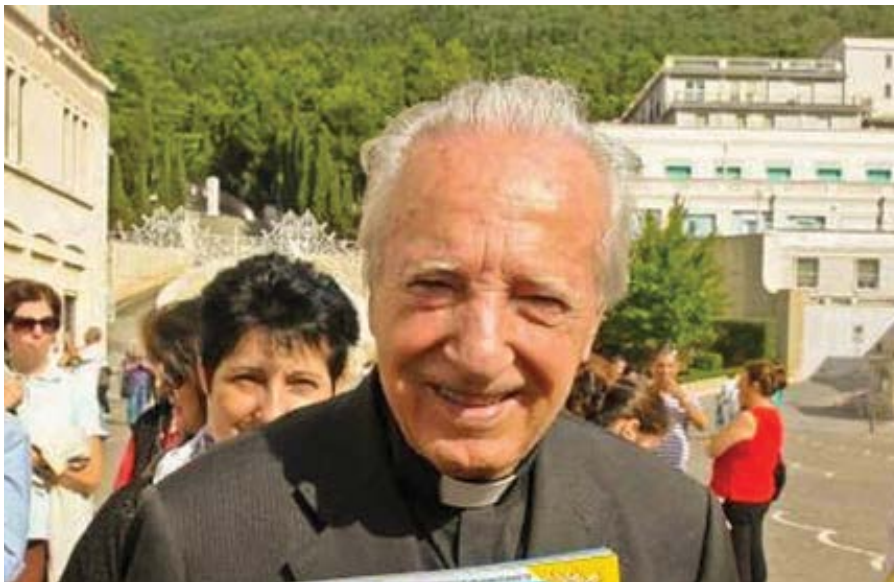

Projekce Mariánského sloupu. Foto: marianskysloup.info

STOLETÝ KNĚZ

V tomto čísle se věnujeme také mimo jiné tématu obnovy Mariánského sloupu v Praze. K tomu kolega Petrla vydal na facebooku vtípnou poznámku: „Taky si naivně myslíte, že když máte stavební povolení, můžete stavět? Kdyby stavěli vztyčený zelený prostředníček, dostali by dotaci tak šest mega a ČT by o tom natočila nadšenou reportáž.“

A když jsem dnes (7. června) na letišti na dálku potkala rodáka z městečka ve Slezsku, odkud pocházím, skvělého člověka, manžela, otce početné rodiny a ředitele charity, která se mimo jiné stará o mého vážně nemocného tatínka, vzpomněla jsem si na zprávu o stoletém knězi, který má 4 syny a všichni jsou kněží. (To nechci nějak spojovat, protože je to věc povolání a Boží vůle!) Ten zmiňovaný muž „poznal hrůzy druhé světové války. Po návratu ze Sovětského svazu pracoval jako geometr, oženil se a měl početnou rodinu. V 51 letech, po smrti své ženy, nejprve přijal nižší kněžské svěcení a dostal na starost jednu z farností v Rimini, San Martino in Venti, kde působí dodnes. Stoletý kněz vyznává kult populárního svätce Padre Pia, přesněji svätého Pia z Pietrelciny, který za života proslul údajnou schopností uzdravovat nevyčísitelně nemocné. Vaccarini se s tímto kapucínským mnichem, který zemřel v roce 1968, znal a povolání ke kněžství prý pocítil při mši v jihoitalském městě San Giovanni Rotondo, kde jsou nyní uloženy svätcovy ostatky. V roce 1988, kdy mu bylo 69 let, dostal Vaccarini povolení od Vatikánu a s podporou svých potomků se nechal vysvětit na kněze. „Než jsem se stal knězem, byl jsem otec a manžel,“ řekl jubilant v rozhovoru s místním týdeníkem *Il Ponte*. „Kněz. Kdo by si to pomyslel. A přece mám pocit, jako by mě vysvětili včera,“ dodal.“

Probo Vaccarini. Foto: thesocialpost.it

A u dětí zůstaneme. Lidovky vydaly text s nadpisem: „Nejčastěji slyšíme, že jsme magoři, říkají rodiče osmi dětí“. Nádherná rodina Stehlíkových musí počítat se vším. Pochopení i menší schopnost absorpce toho, že i dnes je možné, když to máte nastaveno správně, mít velkou rodinu. Mě osobně zaujala odpověď od maminky: „Lucie Stehlíková: Svačiny do školy si dělají děti samy večer. Máme heslo: Uděláš si svačinu, máš ji, neuděláš, nemáš.“

Reflex shrnul evropské volby: „Tak tedy máme za sebou volby do Evropského parlamentu. A už víme, že ukázaly několik trendů. Jedním z nich je, že mnohde slábnou sociální demokraté. U nás třeba sociální demokraté naprosto propadli. Rozhodně to ale neznamená, že slábne levice. Levice totiž jen změnila barvu. Už není tolik rudá, ale spíš zelená. Teď už tolik nevolá po třídním boji jako spíš po klimatickém boji.“ Text patří přiznat co do autorství Vladimíru Piko-

rovi, čerstvému otci šestého miminka, který říká, že „Problémem mladých voličů, kteří si myslí, že nemusí chodit do školy, a místo toho chodí na náměstí, je, že neznají historii. Nedávný průzkum mezi mladými Američany ukázal, že 51 % z nich se staví k návratu socialismu pozitivně. Brzo nám doroste generace, která bude kvůli neznalosti souvislostí schopna volit i Miloše Jakeše. Bude jen stačit, aby řekl, že kapitalismus poškozujee globální klima.“ Greta ze Švédska si vzala rok školního volna, aby mohla pomoci klimatu. Čekáme na efekt.

„Evropané již zapomněli, za jakých okolností povstala Evropská unie. Zapomněli na tragédii, jakou byla II. světová válka, a na rozhodnutí otců zakladatelů vrátit se ke křesťanské identitě kontinentu. Poukazuje na to kardinál Marc Ouellet, který reprezentuje Svätý stolec na 75. výročí vylodění spojenců v Normandii,“ uvedli na Vatican Radio.

—zd—